

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati
Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos
centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera**

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

De Tempore

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, 1631

Exegesis Euangelij Luc. XV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47044](#)

in vobis detur locus, quia aduersarius vester diabolus, quē continuē vobis quomodo habetis insidiantē, ita semper suspectū habere, atq; contra eundem in armis esse vos decet. Hic tanquā leo rugiens circumit implacabili odio vos persequēs, & occasiones, studia vestra, naturales conditiones, & occupationes vestras considerans, quārit quē deuoret, seu quē per mortale peccatum, per quē amissionem gratiæ diuinæ sibi incorporeret. Cui fortis resistire infide. Fortes decet ad resistendum hosti nos exhibere. Itaque fortitudo animi in pugna est necessaria, omnisq; procul abiencia, tam ignavia, quam pugnanimitas. Resistite autem in fide, credentes ē cælo auxilium vobis affutrum. Quod in fide quoque imploretis à Domino, nec in vobis confidatis, sed in Dei adiutorio: quo vos erigatis contra diabolum, cuius nulla est virtus, vbi illi fides restiterit. Resistite igitur diabolo, & fugiet a vobis. Nec vos molestiq; huius tædeat, scientes vos non solos esse, quibus bellum est cum diabolo, sed vestræ fraternitatí, hoc est, omnibus electis, qui in mundo sunt, passionem quoque hanc eneire. Militia namque est vita hominis super terram. Itemnes qui placuerunt Deo, per multas tribulationes transferunt fideles. Deus autem omnis gratiæ benignissimus collator: Nihil enim nobis debetur pro his, quæ nos soli hic absque Dei gratia gessimus, quam poenæ & supplicia. Quippe qui à nobisipsis nihil habemus aliud quam non esse, ab omni bono decere, ad vitia, ad nostræ destructionem, ad perditionem quoque proclivesse, & in peccata non tam labi quam ruere. Reliqua quæcunque bona sunt, à Deo sunt. Itaque Deus omnis gratiæ, qui vocavit nos in gloriam suam, ut adoptionis simus hic per gratiam eius filii, atque bonorum cælestium heredes in Christo Iesu, seu per Christum Iesum, modicum quidem passos. Passio est introductio in gloriam, quandoquidem de Christo scriptum est: *Oportet et Christum pati, et sic intrare in gloriam suam.* De filiis quoque Zebeki scriptum est, quod petentibus per matrem confessum cum Christo in eius regno, respoderit Christus: *Potestu bibere calicem quem ego bibiturum sum!* Significans nimis passionem necessariam ingredi volentibus in gloriam æternam. Dicit autem Petrus hic modicum quidem passos. Quare modicum aestima? Quia præsentis vita omnis afflictio modica & momentanea est comparata immensitati gaudij cælestis. Sequitur: Ipse, hoc est, Deus, qui in vobis cœpit, perficiet, consummabitq; gratiam suam in vobis operantem, ipse voluntatem vestram bonam confirmabit perseverantia. Ipse denique hanc roborabit, ne deficitias in tribulationibus. Ipsi gloria, quo omnes illum adorent, prædicent, ac laudent. Ipsi imperium, cui omnes se subiungant in seculorum, Amen.

EXEGESIS EVANGELII DOMINICÆ III.

post Dominicam Sanctissime Trinitatis. Luce XV.

Prima Dominica S. Trinitatis succedente Dominicæ Dominus nos ad timorem compungi voluit, saltem seruilem: historiâ de epulone narrans miseram, quo nos mundo non fideremus, temporaliaq; discerneremus contempnere, carere gaudijs, illicitisq; quibuscumque voluptatibus. Sequenti post illam Dominica allicit nos ad coenæ cælestis desiderium, mentores nos esse volens vocationis nostræ, & parata omnia quæ sunt nobis ad salutem necessaria, modo voluntas bona, studiumq; veniendi accedit.

Luce 16.

Luce 14.

Rom. 8.

Luc 24.

Matth. 8.

Marc. 10.

2. Corin. 4.

Isacob. 4.

Iob 7.

Iudith 8.

DOMINICAE III. POST TRINITATEM.

469

In hac tertia Dominica nos peccatores inuitamur ad accessum ipsius Salvatoris per poenitentiam. Quia in re terreamur Dei iustitia, misericordia nobis proponitur nostri Salvatoris, nunciaturque gaudium fieri in calo su- Lucx 15.
per peccatore poenitentiam agente. Tantum abest, ut peccator poenitens non audiatur, aut non mereatur veniam. De hoc est Euangelium hodie num.

Erant appropinquantes ad Iesum publicani & peccatores,
vt audirent illum.

Dominus noster Iesu Christus, non semel verbo, opereque, cur in mun-
dum venerit, monstrauit. Nempe, vt quæ perierant, oves resuscitaret, quod Matth. 15.
Ez. 33.
Matth. 10.
Psalm. 15.
aberrasset reduceret, quod infirmum sanaret, & vt torum dicam, ut pecca-
tores sibi reconciliaret. Dignatio misericordissima haec fuit, non necessitas. Ecccl. 12.
Nemine enim eget Deus. Propter peccatores igitur eum venisse, in mundum
terribilissimo constat. Propter peccatores incarnatus est, passus est, & mortuus
est. Et quid propter peccatores non fecit? Quid propter peccatores non to-
leravit? Verum propter quos peccatores inquis? Quandoquidem scriptum Ecccl. 12.
est: *Aliissimum odio habet peccatores.* Nunquid propter eos qui suas defendunt
sordes, qui gloriatur in peccatis suis, & qui in transgressionibus præcepto-
rum diuinorum perseverant? Minime. *Nemini enim mandauit Deus, nemini* Ecccl. 12.
consentit (tametsi non semper impedit) impiè agere. Siquidem scriptum est:
Aliissimo odio est impius & impieas eius. Cum his itaque peccatoribus Sapien. 14.
nullam habet Deus familiaritatem (nouit enim qui sunt eius) vt pote indu-
catis & reprobis. Nouit cum quibus peccatoribus conuersaretur: nempe his
qui illum desiderabant, & quibus se poterat exhibere Salvatorem. Quod e-
nim omnibus æque non se exhibit Salvatorem, ex ipsius impotencia non
est, sed quia illum suis malitijs à se homines excludunt. Neminem enim ad
bonum cogit, ne virtus non sit virtus, sed violentia. Sunt igitur alij pecca-
tores qui odiunt peccata sua, qui se peccatores erubescunt, qui alias iustos
afflant omnes, præter se. Oculos suos in se retrouent, sua peccata arten- Peccatores
quianam reci-
piantur a
Christo.
dunt, seipso accusant. De alienis peccatis nihil se occupant, nec iudicant. Psalm. 32.
De omnibus enim melius, quam de scipis sentiunt, ideo se continue plan-
gunt. Quamdiu tamen (quicquid fecerint) Christus ad eos non venerit, aut
ipsi venerine ad Christum, tamdiu adhuc peccatores manent. Ad hos pecca-
tores (quia sunt humiles & sibi cogniti) accedit Christus, cum his mandu-
cat & bibit, non vt foueat, palpetve & lastet in peccatis, sed vt eos à peccatis
tripiat, & super eorum gaudeat poenitentia, faciatq; inde coniuicu in regno
celesti & gaudium. Eam ob rem Dominus tam exhibuit se affabilem, beni-
ignum, misericordem, plium, ac dulcem, vt peccatores huiusmodi humiles
lumpus animis, resumptaque fiducia appropinquarent ad se. Appropi-
nabant autem non gressu corporis tantum, sed & mente. Ni enim pedibus
tantum accessisse profuisset, si corde à longe, & à Christo alieni stetissent. Ad
hanc accessionem admonet nos Psalmus, dicens: *Accedite ad eum & illumina-* Psalm. 32.
mini & facies vestra non confundentur. Certe non confundentur, quia nemini
Deus peccata improparet, eadem corrigeret volenti. Et Iacobus ait: *Appro-*Jacob. 5.
Matth. 9.
Lucx 10.
pinquate Deo, & appropinquabit vobis.* Fecerunt hoc Matthæus, Zachæus, Ma- Matte. 6.
ria Magdalena, & reliqui innumeri, quibus illud Pauli quadrabit dictum:*

NNN 3. Qui

Ephes. 2.
Appropin-
quatio ad De-
um sedabi-
li quz.

Eccle. 9.
Psalm. 100.

Conuersati
cum impro-
bis quibus
licium sit.

Gregor.

Ita iusti quid
sit, quidve
intendat.

Lucx 7.

Murmuratio
phariseorum

*Qui eratis aliquando longe, nunc propè fæcili estis. Appropinquatio igitur illa lan-
datur, vbi vita & moribus ad Christum acceditur, vbi totius vita agitur
conuersio ad Deum.*

Et murmurabant scribæ & pharisæi, dicentes: *Quia hic pe-
catores recipit, & manducat cum illis.*

*Quamvis scriptum sit: *Viri iusti sunt tibi commensales*, & in Psalmo legatur
Superbo oculo & insatiabilico de eum hoc non edebam: quo Pharisæi quoq; Christum rem facere illicitam putabant, quod peccatoribus se præbuit ambi-
lem, & in conuersatione communem, haudquam Christo nocere potuit
cum peccatoribus edere & conuersari. Proinde quemadmodum infirmi-
ores homines sunt ab improborum conuersatione dehortandi, ne ab eis dis-
cant quod deformis imitari: ita laudandi sunt perfecti, qui se communis
exhibent peccatoribus, non quod negligenter abominationesq; eorum il-
lis placeant, sed vt ad correctorem eos vitam, tam verbo, quam vita ex-
emplo reducant. Hoc modo quoque Christum, qui inquinari non potuit,
quiq; ad hoc venerat, vt ex peccatoribus iustos, ex infirmis ficeret sanos, de-
cebat maximè, vt perinde ac medicus inter regrotos, inter peccatores Salu-
tor, affabilis ac mansuetus veueret. Murmurabant autem Pharisæi adver-
sus illum, qui compati debuerant peccatoribus, & super his pœnitentibus
(quod Angeli quoque faciunt) gaudere. Sed reuera compertissimum est,
quod magnus sentit Gregorius, falsam iuritiam (cuiusmodi pharisæica era)
habere indignationem, veram habere compassionem. Indignabantur fali
iusti his, qui veri esse iusti fatigabant. Super iniquos enim, & verus, & fal-
sus irascitur iustus, dissimili tamen animo & mente. Iustus enim verus ira-
scitur ex zelo, ac amore iustitiae, falso autem iustus liuore irascitur vindic-
&c. Spernit enim, cui irascitur, proximum suum. Iustus s; penumero duci-
ribus increpat verbis delinquentem. Sed aduertendum est, licet a posteriori-
bus verbis aggrediatur in corrigendo proximum, internam tamen illum
seruare dulcedinem charitatis. Intellige fili patrem cibi peccanti irascen-
tem. Ideo enim tibi irascitur, ideo te arguit, vt à peccatis retractum te faciat
meliorum. Porro mali non sciunt corriger, quia finem correctionis non
querunt, nec ex charitate arguunt, sed vt dedecore, ignominia q; homines
afficiant. Non igitur zelus rectus, sed superbia, arrogantia, & liuor in Pha-
risæis erat, qui peccatores despiciebant, se illis præferentes. Peccatorum
namque conforia non ideo, ne illorum fallerentur, paulatimq; abducen-
tur erroribus, fugiebant, sed quia eos vt se indignos despiciebant, atque
cum quibus ipsi iustiores non debeant conuersari, illos spernebant. Eam ob-
rem Christum, aliosq; iustos in quaerari ex conuersatione familiari, cum
peccatoribus existimabant. Huiusmodi Simon ille erat, qui Dominum re-
cepit conuiuio, in quo mulier peccatrix ad Dominum accessit, suis lachry-
mis pedes eius lavans. Quod cernens Simon intra se cogitans, dicebat: Si hic
esset Propheta, sciret vtique, quæ & qualis est mulier quæ tangit eum, quæ
peccatrix est. Putabat enim Domino, vt se tangendum præberet peccatrix,
non conuenire: haud dubium, si ad suos mulier pedes venisset, calcibus eam
repulsurus. Pharisæi autem duas causas se habere putabant murmurandi,*

pata

DOMINICAE III. POST TRINITATEM.

471

contra Christum quid intenderit.
Ioel. 2.

Psalm. 112.

Luc. 15.

puta quod Christus peccatores reciperet, & cum illis manducaret. Grandis Pharisaeorum querimonia, quod iuxta Prophetam, Dominus esset clemens & misericors, patiens & multum misericors, præstabilisq[ue] super malitia. Grandecrimen, ac Pharisæorum censura dignum, quod Dominus ad se redentes peccatores benignè susciperet, resuscitans de puluere inopes virtute, & de stercore eleuans peccatorum pauperes, ut collocet eos cum principibus populi sui cælestis. Hoc modo frater quoque senior quum domum ex agro rediret, audiret q[uod] ob fratris sui redditum, qui luxu omne in honeste patrimonium suum consumperat, patrem conuiuantem, & omnem familiam gaudem, inuidit, atq[ue] (qui sumul propterea gaudere debuerat) intrare noluit. Hoc modo Pharisæi quoq[ue] non probabant, sed rem aestimabant indignam, quod cum peccatoribus manducaret Christus. Se vero, cum quibus ederet, haud dubium aestimabant dignos. Verum, cum superbiam eorumq[ue] liuoren nō ignoraret Christus, audi tamen quam benignè cum his liuidis murmuratoribus agat. Neque enim eos dure obiurgat, sed piè instruit per parabolam. Ideo sequitur:

Et[er]at ad illos parabolam istam, dicens: Quis ex vobis homo, qui habet centum oves, & si perdiderit vnam ex illis, nonne dimittrit nonaginta nouem in deserto, & vadit ad illam quae perierat, donec inueniat eam?

In hac parabola nihil vult dicere aliud, quam iniustè illos murmurare super hoc, quod animas ipse diabolica fraude amissas, atque abductas quæret reducendas: quandoquidem qui contum habet oves, vnam si perderit, requiris, reducereq[ue] satagit in locum & ordinem unde excidit. Qod quare non similiter est faciendum in animabus, si id sit de oib[us]? Homo itaque ille Deus est, qui habet centum oves, id est, universitatem creaturarum, Angelorum & hominum. Per nonaginta autem nouem indicat cho- Angeli & ho-
ros Angelorum, quibus si adhuc vna addatur, fiunt centum. Sunt itaque mines curvo-
centur oves. Angelii oves per inaocentiam, obedientiam & dilectionem. Est quoque na-
ture humana ovis, sed que in primo homine seducta aberrauit ac perierit, vt
Psalmissa habet: Errauit ovis que perierit. Et Esaias ait: Omnes nos quis si oves Psalm. 112.
transamus. Hanc ouem perditam, nonagintanouem alios in deserto, hoc est, Eiaiz. 53.
in celo (vbi pascu[s] sunt æterna viriditas) relictis, Dei Filius quæsivit. Hoc enim ipse facetur, Matth. 15.
dicens: Missus sum ad oves, quo perierunt domus Isracl. Quomodo autem quæsivit? Carnem assumendo humanam, prædicando,
miracula faciendo, patiendo iniurias, virtus exempla monstrando, & nos sua
morte redimendo. Quapropter in Ezechiele dicit: Ecce ego ipse per me visita-
boles me as si ut p[ro]f[es]tor visitat gregem suum in die, quando fuerit in morte suum / ut
rumq[ue] diff[er]entiarum. Charissimi filij attendite, quantum in nos misericordiam
rogavit Deus, quod qui Angelis peccantibus non pepercit, nobis non so-
lum pepercit, sed pro nobis etiam delicta nostra soluit.

Et cum inueniterit, imponit in humeros suos gaudens.

Inuenit ouem perditam Deus, cum humanam naturam assumpit, Ovis perdi-
ta quam tunc in humeros suos imposuit, cum peccata nostra pertulit super quando re-
lignum. Pro nobis enim omnibus ipse passus est, pro nobis vulneratus est, Pet. 2.

NNN & & eius

IOAN. LANS. CARTHVS. SERMONES

472

Esaiz 33.

& eius liuore sanati sumus. Nam & Pater de eo dicit: *Propter scelus populi mei per cuius eum*. Humeri ergo Christi, cornua sunt crucis, quibus nos unde excideramus ad patriam, hoc est, ad ouile cælestis reportauit. Hoc Esaias praedens, dixit: *In brachio suo congregabit agnos, & in sinu suo leuabit, factis ipsi patib*. Oves dispersas per varias peccatorum concupiscentias Christus congregauit, ut ipsemet dicit: *Hierusalem, Hierusalem, quies volui congregare filios tuos, quemadmodum congregat gallina pullos suos sub aliis, & noluit*. Hæc euim congregatio nihil aliud est, quam iustificatio peccatoris. In sinu suo agnos portat dicitur, cum ad se conuersos in pace & tranquillitate fuet conscientia. Tunc enim tranquilla tua potest esse conscientia, cum peccata tua damnum præterita, & futura exscraris. Ecce ipsa quoque portat. Fœtus dicuntur animæ illæ, quæ ex noua conuersione diuina gratia impregnantur, ut multitudinem operum pariant bonorum. Quas portat, dum in suo eas seruio diuina consolatione confortat, ut non sentiant laborem.

Et veniens domum, conuocat amicos & vicinos, dicens ille: Congratulamini mihi, quia inueni ouem meam quæ perierat.

In sua ascensione Christus haud dubium magno studio omnes Angelos, hominesq; suis ascendentes refecit: potissimum quod ouem perditam, id est, naturam humanam ad pacem cœlestia reduxit. Gratulandum enim maximopere est in peccatoris conuersione. Primo, quod Christi imago reformata est. Secundo, quod fructus meritorum ac passionis Christi non efficiens. Tertio, quod Angeli operam suam, hoc est, custodiā, protectionē & gubernationē, quam homini impendunt, non locarunt gratis, sed gaudium de anima habent saluata, & fructum suæ percipiunt restauracionis. Aduertendum quoque est quod dicit Dominus. Non congratulamini mihi, cui maximè videbatur gratulandum, sed congratulamini mihi, quia Deo est gaudium vita nostra, & cum nos ad cælum reducimur, solennitatem lætitie illius implemus. Nam & laborem suum quem pro nobis fecerit moriendo, quasi nihil reputat præ amore nostri. Neque enim sibi dicit gratulandum, quia redemit, sed quia inuenit ouem, minorem estimans suam vitam, quam ouem, ut quod comparauerat sanguine suo, inuenisse loquitur, tanti faciens rem vel sic inueniam.

Dico vobis, quod ita gaudium erit in cælo super uno peccatore pœnitentiam agentem, quam super nonaginta nouem iustis, qui non indigent pœnitentia.

Mirum hic videtur & dubium, an Deus præferat pœnitentiam innocentium, quod dicit maius gaudium (repetitio enim sermonis eiusdem idem significat) fore Angelis Dei super uno peccatore pœnitentiam agentem, quam super nonaginta nouem iustis, qui non egent pœnitentia. Sanctus Paulus conuersus ad Christum dubium non est, quin gratissimam Deo fecerit pœnitentiam. Sancta Maria etiam Magdalena vas dilectionis & amoris, gratissimam quoque fecisse Deo pœnitentiam quis dubiter? Deinde gaudium magnum in sua pœnitentia, & in furore moutatis virtus assumptæ amari.

Apost. 9.
Lucus 7.

gelis fecisse quis negat? Sed nunquid maius fuit gaudium Dei, vel super Paulo, vel super eadem Maria Magdalena poenitentibus, quam super puritate, innocentia que, aut Ioannis Baptista, aut beatissimae Virginis Mariæ? Hæc *Lucæ* v.
enim ab omni peccato est præseruata, ille à peccato in matris utero sanctificatus. Hunc igitur sentum haudquam voluisse mihi videtur Dominus intelligi, sed ut D. Gregorius astruit, solere multos inueniri innocentes, qui *Gregor.*
gravia peccata non admiserunt, atque ideo quo minus Deum offendunt, tanto etiam feruore minori, minorique aueritate sibi imperare. Quia enim non multa illicita admiserunt, ideo licentius etiam licitis vrantur. Et verò alios qui in multis deliquerunt, qui feruentiori cupiunt studio perdita recuperare, fracta restaurare, neglectaque supplere: illis, quia gravia non admiserunt delicta, sufficere videntur, quod à peccatis contineant, & confessis rebus vrantur. Porro his qui multa illicita fecerunt, non item ut ab illicitis tantum abstineant, sufficere videntur, sed à multis etiam licitis se resonant. Itaque in huiusmodi verum est, maius gaudium fieri super peccatore poenitentiam feruentur agente, quam super iusto tepide, aut non feruentur se erga Deum exercente. In summa igitur hoc intelligendum est, ut ex eteris partibus (quod sanctus Thomas ait) semper præfetur, siue plus amatur innocens iustus, quam poenitens, aut à peccato conuersus. Aliquando tamen conditiones mutantur, ut poenitens refurgat melior, atque feruentior innocentia, & tunc haud dubium præfetur. Certe non auderem ad omniam sanctam Teclam præferre S. Magdalene peccatrix, licet illa virgo innocens, hæc peccatrix fuerit. Creditur enim Maria Magdalena, licet post peccata poenitens ardenter fuisse in charitate, quam fuerit Tecla in sua virginitate. Sic enim dicit Gregorius Magnus: Scindum est, quoniam sunt plerique iusti, in quorum vita tantum est gaudium, vteis quælibet peccatorum poenitentia præponi nullatenus debeat. Hic ergo collendum est, quantum Deo gaudium faciat, quando humiliter plangit iustus si facit in celo gaudium, quando hoc quod malè geslit, per poenitentiam damat iniustus.

Aut quæ mulier habens drachmas decem: & si perdididerit drachmam unam, nonne accedit lucernam & cuerit domum, & querit diligenter donec inueniat eam? Et cum inuenit, connocat amicas & vicinas, dicens: Congratulamini mihi, quia inueni drachmam quam perdidera. Ita dico gaudium erit coram Angelis Dei, super uno peccatore poenitentiam agentem.

Eadem est parabola, eadem similitudo, ideo ex prioris parabolæ expositione facile sensus hic idem elucet. Hoc unum potest hic dici, per lucernam significari humanitatem Christi, quam Dei Filius in eo quod eam afflumavit, diuinæ charitatis feruore accedit, diuinæ sapientiae splendore illuminavit, omnique virtute perfectissimam, candidissimamque fecit. Hæc ita que sapientia incarnata inter homines conuersando domum, id est, synagogam euertit, prædicando, monendo, increpando, inuitando, ut drach-

OOO mam

Gaudium fie-
ri super pec-
catore ma-
gis, quam su-
per initio, qui
intelligen-
dem sit.
S. Thomas.

Lucx 19.

mam amissam, id est, animas imagine Christi insignitas, quas querebat, inueniret & saluaret. *Venit enim Filius hominis querere & salvum facere, quod pertinet.* Charissimi omnes nos errauimus, omnes peccauimus, & a pascuis celestibus excidimus. Cognoscamus animarum nostrarum pastorem, audiamus & sequamur eius vocem. Valeat magis in cordibus nostris vox Christi, quam fusurrium diaboli, carnis aut mundi. Nihil nos adeo trahat ad omnem obedientiam, quam purus Dei amor. Cui in omnibus optemus placere, qui est benedictus in secula, Amen.

SERMO IN EADEM DOMINICA.

Quid sit appropinquare Deo, & eruditio[n]es que sunt in hoc Evangelio.

Baruch 3.

Lucx 9.

Appropinquare Deo
quid sit.
Recedere à
Deo quid sit

Iacob. 4.

Deo in quibus
assimilari debemus,
& in quibus non.

Eti. 14.

Gaudium maius est Angelis Dei super uno peccatore penitentiam agente, quam super nonaginta nouem iustis qui non indigent penitentia, Luca XV. Clementiam bonitatemque suam nescio quomodo peccatoribus, cum eis conueriendo, cum eis manducando & bibendo, eosq[ue] benignissima morem suorum dulcedine, vultus venustate, verborumque suavitate allicendo. Non se austерum exhibuit, quem sugerent timidi, sed perbenignum, ad quem configurerent etiam deplorati. Atque ideo (quod prima est erudito huius Euangelij) legimus, quod sumpta benignitatis Iesu occasione appropinquarunt ad eum peccatores & publicani. Iuxta humanitatem Christi loquendo, dubium non est, corporali conuersatione hoc hominum genus, quod conscientia grauabatur, accessisse ad Christum. Nam diuinitatem probibus accedere haud poterat, qua ubiq[ue] orbem terrarum implet. Quare Deo appropinquat nemo, nemō ab eo recedit, nisi ratione similitudinis, ac dissimilitudinis. Appropinquare igitur illi, est similem ei fieri. Ab eodem recedere, est dissimilem ei fieri. Ecce duas res habeo in manu, puta scripturam, picturamve in duabus chartis, nō eodem magistro, nec æque graphicè depictas. Volens dissimilitudinem artis indicare: de viliori pictura quid dic? Nihil haec pictura ad illam appropinquat, maximè ab illa distat. Itaque cum vtramque in manu iuxta teneam, distare tamen eac à se dico, non propter locum, sed propter dissimilitudinem. Parum est autem, quod linit nos appropinquare sibi, quandoquidem etiam appropinquat nobis, sicut scriptum est: *Appropinquate Deo, & appropinquabit vobis. Registra stabolo, & sagit à vobis.* Vult igitur nos sibi assimilari virtutibus. Neque enim vel in Christo omnis similitudo nobis est appetenda. Nam sunt quædam, quæ soli diuinari conuenient, habentia excellentiam, potentiam, gloriam & magnitudinem. In his nihil nos mouere debet ad appetitum similitudinis. Nequa enim debemus omnia velle scire, quæ nouit Deus, nec posse miracula facere nobis est appetendum, nec in gloria ei similis fieri, aut potentia. Ibi enim non oportet appropinquare, nec assimilari nos Deo. Sic enim Lucifer voluit appropinquare, & Deo fieri similis: *In cælum, inquiens, ascendam, ponam thronum meum à latere aquilonis, & similis ero altissimo: sed in abyssum deiecius est.* Itaque Deo soli gloria, nec nobis hanc licet appetere, nisi ad il-